

מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה : בגרות

מועד הבחינה : קיץ נבצרים תשפ"א, 2021

מספר השאלון : 069271

פסיכולוגיה-תכ"ל חדשה

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעהיים

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון — (12.5.x4) — 50 נקודות

פרק שני — (10x5) — 50 נקודות

סך הכול — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין.

ד. הוראות מיוחדות : אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות)

ענה על 4 סעיפים מתוך שאלות 1-4 (לכל סעיף 12.5 נק.).

1. לפני מספר חודשים נערכו בחירות לכנסת ישראל. מספר מועמדים ניסו לשכנע את הבוחר הישראלי שהם המתאימים ביותר לראשות הממשלה ולכן יש להצביע למפלגתם כדי שתהיה מפלגת השלטון.
 - א. ציין שתי דרכים לשינוי עמדות שמצאו החוקרים באוניברסיטת ייל והדגם בעזרתן כיצד יכול המועמד לראשות הממשלה לשכנע את הבוחרים שהוא המועמד המתאים.
 - ב. הסבר מהו זיכרון סמנטי ומהו זיכרון אפיזודי. הסבר בעזרת אחד מהם כיצד יחליט הבוחר באיזה מבין המועמדים לבחור לראשות הממשלה.
2. מיכאל, מתנדב במד"א, היה עד לתאונת דרכים שבה נפגע הולך רגל. מיכאל הבין כי ככל הנראה מדובר בפצוע ראש שייתכן ונפגע קוגניטיבית ורץ לעזור לו.
 - א. הסבר מהי קוגניציה והצג דרך אחת שבעזרתה ניתן לחקור האם אכן הפצוע נפגע מבחינה קוגניטיבית.
 - ב. הסבר את החלטתו של מיכאל לסייע לפצוע ע"פ מודל "קבלת החלטות" של דארלי ולאטנה.
3. במחקר בינלאומי שנערך באוניברסיטת תל אביב על רווחה נפשית של בני נוער בתקופת הקורונה נמצא כי תמיכה חברתית העלתה בצורה ניכרת את רווחתם הנפשית של בני הנוער בתקופה זו. עוד נמצא במחקר שבו הוצגו תמונות של נערים. ות מכל רחבי העולם שהחוקרים זיהו בקלות את רגשותיהם.
 - א. הצג את מהלך המחקר של אקמן ופרייזן תוצאותיו ומסקנותיו בנוגע לששת הרגשות האוניברסליים והסבר בעזרת מסקנות המחקר את המתואר בפתיח.
 - ב. ציין שתי סיבות לכך שתמיכה חברתית יעילה בזמן לחץ והדגם אחת מהן על פי הפתיח.
4. בשנה החולפת נרשמה עליה של מאות אחוזים בשימוש בטלפונים ניידים בקרב בני נוער. בני הנוער טוענים שבמקרים רבים השימוש בטלפונים ניידים בתקופה של ריחוק חברתי מהווה תחליף למפגש פנים אל פנים, ושבעזרתו הם יכולים לחלוק חוויות, לשתף בחייהם וללמוד על חבריהם.
 - א. ציין מהו השלב ההתפתחותי בו נמצאים בני נוער ע"פ אריקסון, הצג שני מאפיינים של שלב זה והסבר בעזרת אחד מהם את השימוש הגובר בפלאפונים בתקופות של ריחוק חברתי.
 - ב. הסבר את המושג "תפיסה חברתית" וכיצד בא לידי ביטוי בתיאור שבפתיח.

פרק שני (50 נקודות)

ענה על 5 שאלות מתוך שאלות 7-16 (לכל שאלה 10 נק.).

5. פטי וקסיופו זיהו שני מסלולים לעיבוד מידע חדש. השווה בין שני המסלולים בעזרת שני קריטריונים.

6. בשל המצב הבטחוני המעורער הורה מפקד יחידה מובחרת לחייליו לוותר על חופשת סוף השבוע בבית. החיילים צייתו להנחיה ונישוארו בבסיס. ציין שלושה גורמים המגבירים ציות, והדגם אחד מהם מן הפתיח.

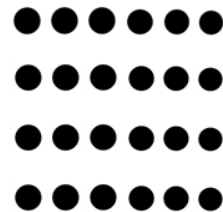
7. במהלך השנה החולפת תלמידי ישראל למדו במשך שבועות ארוכים דרך תוכנת הזום. בין המורים התנהלו דיונים האם יש לחייב לפתוח את מצלמות הזום של התלמידים. מורים רבים ניסו לשכנע בדרכים שונות את תלמידיהם לפתוח מצלמות.

א. ציין אחת משיטות השכנוע של קנריק והדגם כיצד בעזרתה המורה יכול לשכנע את תלמידיו לפתוח את מצלמות הזום בזמן השיעור. (5 נק.).

ב. ציין איזה ערך עומד מאחורי עמדתם של המצדדים (התומכים) בחיוב לפתיחת מצלמות זום ואיזה ערך עומד מאחורי עמדתם של המתנגדים לכך. באיזה ערך היית בוחר? נמק (5 נק.).

8. מיכל ותמר מתכננות בסיום לימודיהן טיול גדול לארה"ב. ככל שמתקרב מועד הנסיעה מיכל חשה לחץ ואילו תמר, שנולדה בארה"ב, טיילה בה ודוברת אנגלית, לא חשה לחץ כלל. הסבר והדגם ע"פ מודל האינטראקציה מדוע.

9. התבוננו בציור שלפניכם :

יש הרואים בציור ריבוע זה ויש הרואים בו שורות של עיגולים. ציין שני עקרונות לתפיסה ע"פ שיטת הגשטלט והסבר ע"פ אחד העקרונות מדוע יש אנשים הרואים בציור זה ריבוע.

10. הסבר מהי "דמות משמעותית" ומהי תרומתה להתפתחות האישיות ע"פ אריקסון. הדגם על אחד משלושת השלבים הראשונים בתיאוריה.
11. בכלי התקשורת מדווחים כל העת על צעירים רבים שנרתמו לעזור לקשישים בודדים במהלך הסגרים. הצעירים, שזכו לשבחים רבים ולעיתים לתעודות הוקרה, סיפרו על התחושות הקשות שהרגישו כאשר שמעו על אותם הקשישים. הצג שתי תכונות של אדם אלטרואיסטי והדגם אחת מהן על הפתיח.
12. בבחירות האחרונות נמצא כי פרסומאים רבים משתמשים במסרונים אישיים כדי לפרסם פוליטיקאים. אנשים רבים מתנגדים נחרצות לשיטת פרסום זו בטענה שהיא פוגעת בפרטיות. ציין את שלושת מרכיבי העמדה והדגם אותם על עמדתם של המתנגדים לפרסום בעזרת מסרונים.
13. רון איחר בחצי שעה לדייט ראשון עם מיכל. כאשר הוא הגיע מיכל הגיבה בכעס. הסבר ע"פ המודל של ואן קליף "רגשות כמידע חברתי" מהם שני סוגי התגובות שמתעוררים באדם הצופה בביטוי רגשי אצל חברו והדגם ביחס לרון כאשר צפה בתגובת הכעס של מיכל.
14. פסיכולוגים מסבירים שתקופות משבר ומעבר מגבירות את הלחץ ומעלות את מידת האלימות במשפחה. ציין שתיים ממטרות הפסיכולוגיה והדגם על הפתיח.
15. הסבר מהו "עיקרון המציאות" ע"פ פרויד. באיזה מבין שלבי ההתפתחות הוא נוצר? הסבר כיצד הוא מתפתח.
16. חוקרים בתחום הזיכרון טוענים שכל מידע שנכנס לזיכרון לא יוצא ממנו. האם טענה זו נכונה? הבא נימוק מסוג הסבר או מסוג ראיה לתשובתך.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל

אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך